

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Cob/122/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121219217
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Zelenák
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6121219217.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Zelenáka a členiek senátu JUDr. Marty Šašinkovej a JUDr. Ley Gubovej, v právnej veci žalobcu FACTOR ASSET MANAGEMENT GROUP, a.s., Čelakovského 2, Bratislava 811 03, IČO: 35 851 996, práv. zast. SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava 811 08, IČO: 36 862 711, proti žalovanému Bytová agentúra rezortu ministerstva obrany, Pri Šajbách 7518/12, Bratislava - mestská časť Rača 831 06, IČO: 34 000 666, práv. zast. Mgr. Tomášom Szabom, advokátom, Blumentálska 2735/20, Bratislava 821 07, o zaplatenie 80.464,- EUR s príslušenstvom a o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č.k. 26Cb/95/2021-234 zo dňa 26.10.2022 jednohlasne, takto

rozhodol:

- I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava III, č.k. 26Cb/95/2021-234 zo dňa 26.10.2022 potvrdzuje.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100%.
2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia istiny vo výške 80.464,- EUR s príslušenstvom. Žalovaná istina pozostáva z nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 14.1.2017 do 3.4.2020, vo výške denného obvyklého nájomného, vychádzajúc zo znaleckého posudku, ktorý žalobca založil do spisu. Žalovaný ako správca majetku štátu užíval pozemok bez právneho dôvodu počnúc 17.12.2012. Počiatok lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobca určil od podania žaloby 14.1.2021 (späťne 4 roky) a vychádza z tej skutočnosti, že na daný záväzkový vzťah treba použiť ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní. Žalobca mal vlastníctvo potvrdené rozsudkom v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod spisovou značkou 7C/41/2013-222 zo dňa 17.9.2018, predmetom ktorého bolo posúdenie platnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku.
3. Súd prvej inštancie v konaní ustálil, že medzi stranami sporu nie je sporné, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti, nie je sporné, že žalovaný je správcom stavby, ktorá je vo vlastníctve štátu. Nie je sporné, že daný nárok žalobcu treba posúdiť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Medzi stranami sporu nebola uzatvorená nájomná zmluva. Pre posúdenie nároku žalobcu na bezdôvodné obohatenie nie je rozhodujúce, či žalovaný stavbu využíval, akým spôsobom, že jedná sa o príspevkovú organizáciu.
4. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaný správne poukázal na nedostatok svojej legitímácie byť stranou predmetného sporu. Žalobca vo svojom návrhu (žalobe) označil ako žalovaný subjekt Bytová agentúra rezortu ministerstva obrany. V konaní nebolo sporné, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti na ktorej je postavená budova vo vlastníctve štátu, ktorú má žalovaný v správe. Predmetom sporu je nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, spočívajúce v tom, že žalovaný ako správca

nemal uzatvorenú nájomnú zmluvu na predmetný pozemok, že žalovaný využíval pozemok (obdobie od 14.1.2017 do 3.4.2020) bez existencie zmluvy a bez poskytnutia protiplnenia, čím sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. V prejedávanom prípade žalovaný správne namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane, keď uvádzal, že je správcom nehnuteľnosti. Na základe vyššie uvedeného je súd toho názoru, že žalovaným subjektom mal byť v danom prípade jedine štát - Slovenská republika ako vlastník, v mene ktorého koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi (§ 135, §73 CSP, resp.). Inú kategóriu tvorí zase označenie správneho štátneho orgánu v žalobe, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti. V súlade s rozhodnutím NS SR sp.zn. 4Cdo 93/2008 zo dňa 30.9.2008 správca je oprávnený a povinný majetok štátu užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, nakladať s ním podľa zákona, udržiavať ho v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu, strate, zničeniu alebo zmenšeniu. Štát ako vlastník hmotného majetku (vecí) je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, a jeho vlastnícke právo požíva rovnakú ochranu ako vlastníckych práv ostatných vlastníkov. Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktoré spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu. Pre vyriešenie otázky, kto v prípade takéhoto plnenia získava majetkovú hodnotu (a kto je teda povinný vydať získané bezdôvodné obohatenie), je rozhodujúce, kto uvedené plnenie prijíma bez právneho dôvodu, bez poskytovania náhrady za vykonávanie jemu nepatriacich oprávnení a bez toho, aby sa jeho majetok zmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom zakladajúcim právo užívať nehnuteľnosť. Prijemcom takéhoto plnenia je vlastník v prejedávanom prípade štát, žalovaný je len správcom majetku. Žalovaný má právnú subjektivitu, má teda spôsobilosť byť účastníkom občianskeho súdneho konania. Ako správca majetku štátu môže vymáhať pohľadávky štátu vo vlastnom mene. Kto je v rámci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie pasívne legitímovaný (kto je obohatený), vyplýva priamo z ustanovenia § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je nim ten, ktorého majetok sa na úkor druhého neoprávnené zväčšil, alebo u koho nedošlo k zmenšeniu majetku, hoci k tomu malo v súlade s právom dôjsť. Súd žalobu vzhľadom na absenciu pasívnej legitímácie žalovaného v konaní uvedené dôvody zamietol.

5. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p.. Uviedol, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejme akým spôsobom sa súd vysporiadal s argumentmi a tvrdeniami žalobcu, ktoré sa týkali postavenia žalovaného ako pasívne legitímovaného subjektu v danom prípade. Súd nijakým spôsobom nerozvinul a taktiež z ostatných úvah súdu nevyplýva skutočnosť prečo by sa na úkor vlastníka pozemku mohol užívaním pozemku bez právneho titulu bezdôvodne obohatiť práve a iba jedine vlastník stavby, ktorá na pozemku stojí. Neoprávnený majetkový prospech žalovaného spočíva v užívaní pozemku vo výlučnom vlastníctve Žalobcu bez právneho dôvodu a bez zaplatenia odplaty za jeho užívanie (vo vzťahu k Žalobcovi) počnúc dňom 17.12.2012 až do účinnosti Nájomnej zmluvy, t.j. dňa 4.4.2020 kedy sa stal účinný právny titul na základe ktorého je možné užívať Pozemok žalobcu počas dohodnutej doby a za dohodnutú odplatu. V situácii keď žalovaný uzatvorí zmluvu s osobou, či už s fyzickou alebo právnickou resp. spoločnosťou tak uzatvára zmluvu ako samostatná právnická osoba a v tomto postavení nevystupuje iba ako správca majetku štátu. V takejto situácii zmluvu neuzatvára Slovenská republika, za ktorú koná žalovaný, ale z uvedeného vyplýva, že pokiaľ je bezdôvodné obohatenie záväzkovo - právnym vzťahom, tak žalovaný logicky samostatne zodpovedá za vzniknuté bezdôvodné obohatenie, nakoľko samotné bezdôvodné obohatenie vzniklo de facto pri výkone činnosti zo strany žalovaného a teda žalovaný má samostatnú a plnú záväzkovo - právnú subjektivitu.

6. Žalobca poukázal na súdne spory o zaplatenie, v ktorých žalovaný vystupuje na strane žalobcu a v týchto prípadoch sa „neskrýva“ za skutočnosť, že nie je aktívne vecne legitímovaný, resp. nenamietia svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Žalovaný v obdobných záväzkovo - právnych vzťahoch vystupuje ako žalobca a teda je aktívne vecne legitímovaný. Štát ako vlastník hmotného majetku (vecí) je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, a jeho vlastnícke právo požíva rovnakú ochranu ako vlastnícke právo ostatných vlastníkov. Svoje oprávnenia vlastníka však nevykonáva priamo. Je zrejme, že správca majetku štátu, nie je vlastníkom majetku, ktorý spravuje, a teda v rámci akéhokoľvek nakladania s týmto majetkom správca vždy koná v mene štátu, ako vlastníka majetku. Ako správca však koná v záujme a v mene vlastníka, pričom právo konať za štát, ako vlastníka spravovaného majetku zahŕňa aj hájenie tohto práva v konaní pred súdmi. Navyše, pokiaľ je správca majetku štátu oprávnený a spôsobilý vstupovať do právnych vzťahov vo vlastnom mene a brať na seba zodpovednosť vyplývajúcu z týchto právnych vzťahov, neexistuje dôvod na to, aby nemohol konať vo vlastnom mene v súdnom konaní. Skutočnosť, že správca majetku štátu koná v mene štátu, ktorého majetok spravuje, vyplýva bez ďalšieho priamo zo zákona o správe majetku

štátu. Ide o notoriету ustanovenú priamo zákonom. Akýkoľvek iný výklad je neprijateľný a predstavuje prílišný formalizmus zo strany súdu a má za následok porušovanie ústavného práva žalobcu na prístup k súdu. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.9.2008, sp. zn. 4Cdo/93/2008 z ktorého odôvodnenia vyplýva, že správa majetku štátu nie je konštruovaná ako samostatné právo a s prihliadnutím na systematický výklad, zohľadňujúci osobitnú povahu štátu ako právnickej osoby a ustanovenia zákona o správe majetku štátu, a tiež s prihliadnutím na účel ochrany vlastníctva, možno v prípade neoprávneného zásahu do vlastníckeho práva štátu vykladať § 126 ods. 1 Obč. zákonníka rozširujúcim spôsobom, t.j. vyvodit' aktívnu legitímáciu správcu domáhať sa ochrany proti takémuto zásahu priamo z tohto ustanovenia. Z predmetného má Žalobca za to, že ak správca majetku štátu má aktívnu legitímáciu automaticky má aj pasívnu legitímáciu. Žalobca považuje zamietnutie žaloby z dôvodu, že správca majetku štátu nie je pasívne vecne legitímovaný za prílišný formalizmus zo strany súdu. Žalobca preto navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci.

7. K odvolaniu žalobcu sa podaním zo dňa 31.3.2023 vyjadril žalovaný tak, že žalovaný sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v rozsudku a s jeho odôvodnením. Žalobca v podanom odvolaní zo dňa 26.10.2022 v prevažnej časti opakuje svoje predchádzajúce vyjadrenia a/alebo písomné podania a/alebo ústne prednesy pred prvostupňovým súdom. V prípade súdneho sporu, v ktorom majetok štátu vystupuje na strane žalovaného (t.j. žaloba smeruje voči žalovanému správcovi majetku štátu, ktorý má byť pasívne vecne legitímovaný), musí byť žalovaný vždy označený ako konkrétny štát - Slovenská republika v zastúpení príslušného správcu majetku štátu, a to s odkazom na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 278/1993 Z. z. o práve majetku štátu, podľa ktorého Slovenská republika, ako právnická osoba, vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu v súlade s týmto zákonom. Správca podľa § 1 ods. 1 písm. a), b) a d) môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu. Žalovaný, ako správca majetku štátu môže vymáhať pohľadávky štátu vo vlastnom mene, avšak v predmetnom súdnom spore nie je pasívne vecne legitímovaný. Podľa názoru žalovaného je napadnutý rozsudok vecne správny, preto navrhol, aby odvolací súd po preskúmaní veci rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 26.10.2022, sp. zn. 26Cb/95/2021 - 234 potvrdil.

8. K vyjadreniu žalovaného sa podaním zo dňa 11.5.2023 vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že z hľadiska prezentovaných tvrdení žalovaného sa žalobcovi dôvodne javí, že žalovaný nedisponuje zrejším uceleným právnym názorom k predmetnej otázke posúdenia jeho pasívnej vecnej legitímácie, jeho argumentácia je rozporná, nepodložená akýmkoľvek relevantným vlastným právnym názorom a/alebo akýmkoľvek právnym názorom vyplývajúcim z judikatúry súdov a/alebo odbornej literatúry. Má za to, že pri zohľadnení zmätočnej, rozpornej a nelogickej argumentácie Žalovaného je možné dospieť k záveru, že žalovaný nedokázal prezentovať akékoľvek relevantné závery spochybňujúce odvolaciu argumentáciu žalobcu. Zo žiadneho všeobecne záväzného právneho predpisu nevyplýva, že by tento vlastníka (štát - SR) bol povinný označovať na svojich podaniach. Skutočnosť, že sa tak v niektorých konaniach deje je podľa názoru žalobcu právne irelevantná a nie je spôsobilá meniť právnú úpravu zákona o správe majetku štátu, ktorá celkom jednoznačne upravuje postavenie správcu majetku štátu v konaní pred súdmi a inými orgánmi. Akýkoľvek iný výklad predstavuje prílišný formalizmus zo strany súdu a taktiež nesprávnu interpretáciu zákonných ustanovení zo strany žalovaného spôsobujúcu odopriete prístupu žalujúcej strany sporu k súdu a spravodlivosti ako takej. Akceptovaním súdom prvého stupňa vyjadreného neprimeraného formalizmu v posudzovaní označenia strany sporu (žalovaného) by, podľa názoru žalobcu, došlo k porušeniu princípu zákazu denegatio iustitiae, následkom čoho by došlo k porušeniu práva žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR. Žalobca sa v celom rozsahu pridrižiava argumentácie uvedenej v odvolaní a tiež v tomto vyjadrení.

V ďalších vyjadreniach strany zotrvali na svojich dôvodoch už skôr uvedených.

9. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) prejednal vec podľa § 380 ods. 1, bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s ust. § 219 ods. 3, C.s.p. oznámený na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave dňa 18.6.2024. Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie, s dôvodmi odvolania žalobcu, vyjadrením žalovaného, odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu proti rozsudku nie je možné vyhovieť.

10. Podľa § 387 ods. 1, C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2, C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu a odvolania žalobcu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite, podrobne, logicky odôvodnil. Odvolací súd preto konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku a stotožňuje sa s dôvodmi v ňom uvedenými a v celom rozsahu na ne poukazuje. Odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie v tom, že súd prvej inštancie správne posúdil pasívnu legitímáciu žalovaného.

12. V konaní nebolo sporné, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti na ktorej je postavená budova vo vlastníctve štátu, ktorú má žalovaný v správe. Predmetom sporu je nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, spočívajúce v tom, že v rozhodnom čase (od 14.1.2017 do 3.4.2020) nebola uzatvorená nájomná zmluva na predmetný pozemok na ktorom je postavená budova vo vlastníctve štátu a teda užívaním pozemku žalobcu došlo k bezdôvodnému obohateniu.

13. Súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru, že štát ako vlastník hmotného majetku (vecí) je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, a jeho vlastnícke právo požíva rovnakú ochranu ako vlastníckych práv ostatných vlastníkov. Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktoré spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa zákona alebo podľa osobitného predpisu. Pre vyriešenie otázky, kto v prípade takéhoto plnenia získava majetkovú hodnotu (a kto je teda povinný vydať získané bezdôvodné obohatenie), je rozhodujúce, kto uvedené plnenie prijíma bez právneho dôvodu, bez poskytovania náhrady za vykonávanie jemu nepatriacich oprávnení a bez toho, aby sa jeho majetok zmenšil o prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym vzťahom zakladajúcim právo užívať nehnuteľnosť.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu je príjemcom takéhoto plnenia vlastník v prejednávanej príhode štát ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti, žalovaný je len jeho správcom majetku. Žalovaný má právnu subjektivitu, má teda spôsobilosť byť stranou sporu v súdnom konaní. Ako správca majetku štátu žalovaný na ktorého sa komplexne vzťahuje úprava zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu môže vymáhať pohľadávky štátu vo vlastnom mene ale len v rozsahu zverenej správy (vstupuje do právnych vzťahov týkajúcich sa prevádzky predmetnej nehnuteľnosti). Predmetom konania je nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočívajúci v užívaní nehnuteľnosti (pozemku) žalobcu stavbou, ktorá je vo vlastníctve štátu a teda uplatnený nárok nemôže smerovať voči povinnostiam a oprávneniam správcu majetku v rozsahu zverenej správy ale voči vlastníkovi nehnuteľnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu žaloba, podľa rozsahu a dôvodov uplatneného nároku, nemôže smerovať voči správcovi majetku štátu a nie je teda daná pasívne legitímácia žalovaného v tomto konaní. Zo strany súdu sa pri určení pasívnej legitímácie nejedná o prílišný formalizmus, ale o podstatnú náležitosť súdneho konania. Súd prvej inštancie logicky, zrozumiteľne a vecne správne posúdil nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného v konaní. Odvolacie námietky žalobcu sú podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodné. Na základe uvedeného nie je žalovaný v tomto konaní pasívne legitimovaný čo malo za následok zamietnutie žaloby.

15. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (pozri napr. III. ÚS 209/04). Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázkou, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higinis c. Francúzsko z 19. februára 1998). Uvedené kritéria pre dostatočné odôvodnenie napadnutý rozsudok splnil.

16. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške týchto trov súd prvej inštancie samostatným uznesením.

18. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3: 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1, C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1, C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).